

Konnad teel(t) – praktiline info konnapäästjatele

Kevadise konnarände ennustamine

Konnarände algus sõltub ilmast.

Ränne algab, kui

- on üle +4-5 kraadi sooja ka öösel mitmel päeval järjest
- veekogud on lahti sulanud
- ilm on niiske

Jälgi pidevalt ilmateadet, soovivad kanalid on <http://www.gismeteo.com/> ja <http://www.yr.no/>

Kui ilm vahepeal jälle jahedaks ja kuivaks läheb, siis konnad seni puhkavad, ja rändavad edasi siis, kui taas on soojem ja niiskem.

Talgulise varustus

- Ilmastikule vastav riietus. Pigem võib hakata jahe kui palav, sest talgudel võib esineda ootamist ja väiksema intensiivsusega rände puhul pole liikumine kiire. Kuna ränne toimub niiske ilmaga, siis tibus vihma, seega soovitatav on vihmajopp ja kummikud.
- Helkurvest – äärmiselt oluline liiklusohutuse seisukohast. Kel peres auto, on see olemas. Kel pole, siis abiks on ka palju helkureid.
- Pealamp – väga soovitatav igale osalejale, kuna ränne toimub pimedas ja ilma lambita lihtsalt ei näe konni. Hädapärast aitab ka tavaline taskulamp. Lambid on head ka liiklusohutuse seisukohast.
- Kindad – konni võib katsuda ainult kinnastega, kuna nende nahk on väga tundlik nii soojusele (inimese kehatemperatuur on konnale nagu praeahi) kui kemikaalidele (nikotiin, kätekreem jne). Ka endal on mugavam märgi konni kinnastega käidelda.
- Ämber – vajalik konnade kokkukogumiseks ja transportimiseks.
- Paber-pliiats - konnade arvu ülesmärkimiseks. Pliiats on niiskes töökindlam kui muud kirjutusvahendid. Kel hea pea võib ka meelde jätta või telefoni märkida.

Tegevus konnade üle tee aitamsel

Konkreetne tegevus:

- konnad tee äärest ämbrisse korjata.
- kindlasti kasutada kindaid, konnade nahk on tundlik
- **kärn- ja muud konnad panna eraldi ämbritesse.** Võib käia kahe ämbriga, on kõige mugavam, või nii, et osad talgulised spetsialiseeruvad kärn-, teised pruunidele konnadele.
- mitte panna väga paksu kihti konni ühte ämbrisse, et nad üksteist ära ei lämmataks, samuti muidu hakkavad pealmised teistele toetudes välja ronima

- konnad ämbriga üle tee viia
- kui veekogu lähedal, selle äärde. Kui kaugemal, piisab kümmekond m teest
- konnade loendamine – kuidas kellelegi meeldib, kas korjamisel või mahakallamisel, võib ka nii et üks loeb ja teine korjab.

Liiklusohutus

- Vastavalt liiklusseadusele on meil õigus toimetada tee ääres, mitte tee peal (va tee ületamise hetk).
- Vestid ja lambid aitavad juhtidel talgulisi märgata.
- Enne tee ületamist veenduda selle ohutuses.
- Arvestada autojuhtidega. Mitte teha ebaloogilisi ja ootamatuid liigutusi, kui auto möödub, seista rahulikult, mitte söösta rataste eest viimast konna haarama. Pealamp suunata mööduva auto juhi vaateväljast eemale.
- Arvestada, et juht näeb sind halvemini kui sina autot, ja seda, et auto peatumine võtab oluliselt kauem aega kui jalakäijal.
- Kindlasti valvata lapsi, kui neid on päästjatel kaasas
- Enamik päästeaktsioone toimuvad kõrvalteedel, kus liiklus pole sellisel hilisel kellaaajal eriti tihe. Hulk helkurvestides inimesi paneb juhid juba eemalt mõtlema. Kuid valvsust kaotada ei tohi sellegipoolest.
- Ise mingeid liiklusmärke, vilkureid ega muid tähiseid teele ega selle äärde püstitada ei tohi.
- Konna-hoiatusmärkide ülespanekuga tegeleb maanteeameti koostöös konnaspetsialistidega. Neid pannakse suurematele teedele ja arvukamatele rändekohtadele. Kui teie koht vastab nendele tingimustele (vastavalt eelnevate aastate kogemusele) ja leiate, et sinna oleks vaja konna-hoiatusmärke, andke sellest maanteeameti oma regioonile teada. Märkide paigaldamine võtab aega 2 päeva – nädal, seega siis, kui ränne juba käib, ei ole enam mõtet maanteeameti poole pöörduda.

Probleemid, mis võivad ette tulla

- Kõige suurem korralduslik probleem – rände ennustamatus, tänu millele on talgulistel raske oma aega planeerida. Lahendus: operatiivsus, kiire infovahetus.
- Mõlemas suunas üle tee liikuvad konnad. Lahendus: Kärnkonnad viia sennapoole teed, kuhu konkreetne loom parajasti minna tahab. Pruunid konnad viia üldises rändesuunas.
- Ebasõbralikud inimesed, kes käituvad agressiivselt konnade või talguliste suhtes (seni pole eriti ette tulnud). Lahendus: räägi inimesega. Kui see ei aita ja ilmneb otsene oht või seaduserikkumine, kutsu politsei.
- Vähe konni – kui juhtub, et päästjaid on rohkem kui konni, võib neil tekkida pettumus. Lahendus: võtta asja rahulikult, rääkida inimestega.
- Palju konni – ei jaks kõiki päästa, samuti tekib paha tunne. Lahendus: kutsuda võimalusel inimesi juurde ja samuti võtta asja rahulikult.
- Haavatud konnad – nii õudne kui see ka pole, kõige parem on nende piinad lõpetada ja eluküüna kustutada (jalaga, labidaga). Enamasti teeb seda järgmine mööduv auto, võib ka lükata autorööpasse. Üldiselt kaovad laibad ja haavatud kiiresti toiduahelasse. Tegelikult enamuse meie päästetud konnadest süüakse nagnii ära, seega küsimus on ainult roa värskuses ja serveeringu väljanägemises. Miks neid siis ikkagi päästa – et nad saaks paljuneda ja konnad otsa ei lõpeks.

Konnaliikide määramine

ELF-i kodulehel on olemas [määraja](#).

Tavaliselt see liigi täpsusega ei õnnestu, kui ise pole suur spetsialist. Ninakuju, muster ja värv on subjektiivsed, põiakõrakesed ja kannakühmud ei ole äratuntavad, kui on pime, loom rabeleb, ja ei taha teda kaua väntsutada ka.

Lühike välimääraja amatööridele:

1. Sabaga või sabata

Sabaga – vesilik

(Tähnikesilik III kaitsekategooria, Harivesilik II)

Ilma sabata – konn

2. Kui ilma sabata ja konn, siis kas

Könnib – kärnkonn

(Harilik kärnkonn III, Juttseig-kärnkonn e kõre I, Rohekärnkonn I)

Hüppab – muu konn

3. Kui hüppab, siis kas

Roheline

(Järvekonn III, Tiigikonn III, Veekonn III)

Pruun

(Rohukonn III, Rabakonn III)

Täpsusaste **kärnkonn – pruun konn** on tegelikult piisav, ehk siis üle lugeda tuleks eraldi kõndivad kärnkonnad ja hüppavad pruunid konnad. Mõistagi ka vesilikud ja rohelised konnad, aga neid satub ette harva.

Mida peenemat infot saame seda parem, aga prioriteet on ikka konni päästa, seega ärge väga määramise pärast muretsege.

Infovahetus

INFO PÄÄSTETUD KONNADEST

Eestimaa Looduse Fond on tänulik, kui iseseisvad konnapäästjad meile oma tegevusest teada annavad. Kõige parem oleks, kui teataksite meile, kus täpselt, mis päevadel ja kui palju (liigiti) konni päästsite. Info võib saata ELF-i üldadressile elf@elfond.ee.

RÄNDEINFO

On oodatud igasugune info kohtadest, kus konnad on teel, olenemata sellest, kas teataja või keegi teine korraldab seal päästeoperatsiooni või mitte.

Info edastada:

- <http://www.elfond.ee/et/konnadteel/konnavaatlus> või
- keskkonnainfo telefonil 1313.

Konnarändekohast teatamisel vajalikud andmed:

- vaatluse koht: saada googlemapi link või kirjelda võimalikult täpselt
- liik nii täpselt kui oskad, vähemalt skaalal "kõndivad konnad" või "hüppavad konnad"
- isendite arv nii täpselt kui oskad, vähemalt SKAALAL mõned – päris palju – palju - massiliselt
- vaatluse aasta, kuu, päev
- vaatleja nimi ja soovitatav ka kontakt (et saaks vajadusel täpsustada)

Infot on vaja selleks, et edaspidi paremini konni aidata ja teadust teha. Samuti aruandluseks, kuna konnatalgud on projektipõhine tegevus.

KONTAKTANDMED

www.elfond.ee/konnadteel

www.facebook.com/konnadteel

Koostas: *Mari Kartau*, „Konnad teel(t) 2014“ vabatahtlike koordinaator